

မြန်မာနိုင်ငံ ။ မြန်မာနိုင်ငံ အနောက်ပိုင်းတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ရခိုင်လူမျိုးများအား အတင်းအဓမ္မခိုင်းစေမှုကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရန်

အစိုးရအနေနှင့် အတင်းအဓမ္မ ခိုင်းစေမှု ကျူးလွန်ခဲ့သူများကို အရေးယူပေးရန်နှင့် အသက်ရှင်ကျန်နေသော အလုပ်သမားများကို လျော်ကြေးပေးရန်

ရန်ကုန်မြို့၊ မတ်လ ၁၅ ရက်၊ ၂၀၁၆။ ။မြန်မာတပ်မတော်စစ်သားများသည် ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် မကြာသေးမီက ရခိုင်တပ်မတော်နှင့် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့စဉ် ရခိုင်တိုင်းရင်းသားပြည်သူများကို အသက်အန္တရာယ် ခြိမ်းခြောက်ကာ တွင်းများတူးရန်နှင့် ကရိယာအထောက်အပံ့များ သယ်ဆောင်ပေးရန် အတင်း အဓမ္မ ခိုင်းစေခဲ့သည်ဟု Fortify Rights မှ ယနေ့ပြောကြားလိုက်သည်။ ၎င်း အတင်းအဓမ္မခိုင်းစေမှုသည် ဒီဇင်ဘာ ၂၀၁၅ နှင့် ဇန်နဝါရီ ၂၀၁၆ အတွင်း ကျောက်တော်မြို့နယ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

“သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်၏ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သည် အတင်းအဓမ္မ ခိုင်းစေမှုကို လေးလေးနက်နက် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ ထိုအချက်သည် ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် နိုင်ငံအနှံ့ မှတ်တမ်းတင်နေခြင်း၏ အကြောင်းရင်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြစ်သည်။” ဟု Fortify Rights ၏ အလုပ်အမှုဆောင် ဒါရိုက်တာဖြစ်သော မက်သရူးစမစ်မှ ပြောကြားလိုက်သည်။ “မြန်မာအာဏာပိုင်များအနေနှင့် ထိုဒေသတွင်း ဖြစ်ပွားနေသော အလွဲသုံးစားပြုမှုများကို အဆုံးသတ်ပေးသင့်ပြီး အသက်ရှင်ကျန်နေသော အလုပ်သမားများကို လျော်ကြေးပေးသင့်သည်။”

ဒီဇင်ဘာ ၂၀၁၅ နှင့် ဇန်နဝါရီ ၂၀၁၆ အတွင်း ရခိုင်ပြည်နယ် ကျောက်တော်မြို့နယ်တွင် မြန်မာတပ်မတော်မှ အတင်းအဓမ္မ စေခိုင်းမှု (၇)ခုကို Fortify Rights နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ လက်တွဲလုပ်ကိုင်သူများက ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း (၁၁)ရက်ကြာ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများအတွင်း မှတ်တမ်းတင်နိုင်ခဲ့သည်။ ထိုအတင်းအဓမ္မ စေခိုင်းမှုအားလုံးတွင် ပြည်သူများကို အတင်းအဓမ္မ လုပ်အားပေးခိုင်းခြင်းနှင့် မြန်မာတပ်မတော်သားများအတွက် ပစ္စည်းသယ်ခိုင်းခြင်းများ ပါဝင်သည်။

ဒီဇင်ဘာ ၂၉ ရက်နေ့တွင် မြန်မာ့တပ်မတော် တပ်ရင်း (၃၈၀)မှ စစ်သားများက ကျောင်းချောင်းရွာမှ လူသုံးယောက်ကို အတင်းအဓမ္မခေါ်ဆောင်သွားခဲ့သည်။ မြန်မာ့တပ်မတော် တပ်ရင်း (၃၈၀)နှင့် (၃၇၈) သည် ထိုလူတို့ကို လက်နက်နှင့် ရိက္ခာများ သယ်ဆောင်ရန်နှင့် ရခိုင်တပ်မတော်နှင့် တိုက်ပွဲ

အတွင်း ကျဆုံးသွားသော မြန်မာတပ်မတော်သားများအတွက် တွင်းတူးရန် အတင်းအဓမ္မ စေခိုင်းခဲ့သည်။ မြန်မာ့တပ်မတော်သည် ထိုလူများကို (၁၁)ရက်ဆက်တိုက် ထိန်းသိမ်းထားခဲ့ပြီး၊ အစာရေစာမကျွေးဘဲ နှစ်ရက်ထားကာ၊ လက်နောက်ပြန်တုပ်ထားပြီး ထွက်ပြေးရန် ကြိုးစားပါက သတ်မည်ဟု ခြိမ်းခြောက်ခဲ့သည်။ ထိုလူများအနေနှင့် ခိုင်းစေသော အလုပ်ကိုငြင်းရန် ရွေးချယ်ခွင့် မရှိသကဲ့သို့ ၎င်းတို့ပေးခဲ့သော အချိန်နှင့် လုပ်အားအတွက် နှစ်နာကြေးလည်း မရရှိခဲ့ပါ။

“ကျွန်တော်တို့က ရိက္ခာနဲ့ လက်နက်တွေ သယ်ပေးရတယ်။ တိုက်ပွဲဖြစ်နေချိန်မှာ မြေပြင်မှာဝပ်ပြီး ပုန်းနေရတယ်။” ဟု တိုက်ပွဲအတွင်း ခေါ်ဆောင်ခြင်းခံရသော အသက် (၄၀) အရွယ်ရှိ ရခိုင်အမျိုးသားတစ်ယောက်မှ Fortify Rights ကို ပြောပြခဲ့သည်။ “ ကျွန်တော်တို့က စစ်သားတွေ ဘယ်သွားသွား အစားအသောက်နဲ့ ရေသယ်ပြီး လိုက်ရတယ်။ တစ်ခါတလေကျရင် ဆန်နဲ့ တခြား ရိက္ခာတွေ သယ်ပြီးလိုက်ရတယ်။”

မြန်မာ့တပ်မတော်အတွက် အလုပ်လုပ်ရန် အတင်းအဓမ္မ စေခိုင်းခံရသော အသက် (၃၄) နှစ်ရှိ ရခိုင်အမျိုးသား တစ်ယောက်က အလုပ်မလုပ်နေချိန်တွင် သူ၏ လက်ကောက်ဝတ်ကို ချည်ထားသော ကြိုးများကို လျှော့ပေးရန် မြန်မာ့တပ်မတော် စစ်သားများကို မေးရာ စစ်သားတစ်ယောက်က “ဘာမှ ထပ်မပြောနဲ့။ ထပ်မေးရင် ငါတို့မင်းကို ပစ်သတ်လိုက်မယ်” ဟု တုံ့ပြန်ခဲ့ကြောင်း Fortify Rights ကို ရှင်းပြခဲ့သည်။

ထိုရခိုင်အမျိုးသားများကို ရခိုင်တပ်မတော်နှင့် အဆက်အသွယ်ရှိသည်ဟု မြန်မာ့တပ်မတော် စစ်သားများမှ စွပ်စွဲခဲ့သည်ဟု Fortify Rights ကို ပြောပြခဲ့သည်။ မြန်မာ့တပ်မတော် စစ်သားများသည် တိုင်းရင်းသား တပ်မတော်များနှင့် အဆက်အသွယ်ရှိသော (သို့မဟုတ်) အဆက်အသွယ်ရှိသည်ဟု စွပ်စွဲခံရသော တိုင်းရင်းသားများကို သတ်ခြင်း၊ နှိပ်စက်ခြင်း၊ အတင်းအဓမ္မ ထိန်းသိမ်းထားခြင်း၊ နှင့် အခြား မတရားဆက်ဆံခြင်းများ ပြုလုပ်သည့် ရှည်လျားသော သမိုင်းကြောင်းရှိသည်။

ဖေဖော်ဝါရီလတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမား အဖွဲ့အစည်း (ILO) မှ ဧရာဝတီသို့ သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်အနေနှင့် အတင်းအဓမ္မ ခိုင်းစေမှုများကို ၂၀၁၅ တွင် ပပျောက်အောင် လုပ်ဆောင်ပေးမည်ဟု ပြောကြားခဲ့သော်လည်း မြန်မာ့တပ်မတော်သည် နိုင်ငံအနှံ့ ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသော အတင်းအဓမ္မ ခိုင်းစေမှုများအတွက် တာဝန်ရှိဆဲဖြစ်သည်ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။ ILO က ဦးသိန်းစိန်၏ စစ်တပ်ပံ့ပိုးထားသော အစိုးရသည် အတင်းအဓမ္မ ခိုင်းစေမှုများကို တိုက်ဖျက်ရန် “တွန့်ဆုတ်သော” ပူးပေါင်းသူ

ဖစ်သည်ဟု ရည်ညွှန်းပြောဆိုခဲ့သည်။ တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာအနေနှင့် ကြည့်လျှင် မြန်မာစစ်တပ်သည် အတင်းအဓမ္မ ခိုင်းစေမှုများကို “အဓိက ကျူးလွန်သူ” ဖြစ်ကြောင်းလည်း ပြောကြားခဲ့သည်။

ရခိုင်တပ်မတော်သည်လည်း အတင်းအဓမ္မ ခိုင်းစေမှုကျူးလွန်သည်ဟု စွပ်စွဲခံထားရသည်။ ချင်းလူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့အစည်း (CHRO)က ရခိုင်တပ်မတော်သည် ပလက်ဝ မြို့နယ်ရှိ ခူမီ ချင်းတိုင်းရင်းသား ပြည်သူများကို တိုက်ပွဲအတွင်း ကျဆုံးခဲ့သော မြန်မာ့တပ်မတော်၏ ဗိုလ်ကြီးကို မြှုပ်နှံရန်နှင့် မတ်လ ၂၀၁၅ အတွင်း ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နယ်စပ်သို့ ရိက္ခာများ ပို့ဆောင်ရန် အတင်းအဓမ္မ ခိုင်းစေခဲ့သည်ဟု အစီရင်ခံခဲ့သည်။ CHRO သည် ရခိုင်တပ်မတော်မှ ကလေးစစ်သားများ စုဆောင်းမှုကိုလည်း မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။

မြန်မာအစိုးရအနေနှင့် ပစ္စင်ပစ္စည်းများကို စုံစမ်းစစ်ဆေးကာ အတင်းအဓမ္မ ခိုင်းစေမှု ကျူးလွန်သူအားလုံးကို အရေးယူသင့်သည်ဟု Fortify Rights မှ ပြောကြားလိုက်သည်။

မြန်မာ့တပ်မတော်၏ ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားသည့် နေရာများတွင် အတင်းအဓမ္မ ခိုင်းစေမှု ကျူးလွန်ခြင်းသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေ၊ လူ့အခွင့်အရေးဥပဒေနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်တွင်းဥပဒေတို့ကို ချိုးဖောက်ခြင်းမည်၏။ စတုတအကြိမ် ဂျနီဗာမြို့တွင် ကျင်းပသော ညီလာခံမှ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားနေစဉ်အတွင်း နစ်နာကြေးမပေးဘဲ အတင်းအဓမ္မ လုပ်အားပေးရန် မတရားခိုင်းစေမှုကို တားမြစ်ခဲ့သည်။ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားချိန်အတွင်း ပြည်သူများကို အကာအကွယ်ပေးကာ အလုပ်လုပ်ရန် ခိုင်းစေနိုင်သည်။ သို့သော် တင်းကြပ်သော အခြေအနေစည်းကမ်းချက်များ ထားရှိရမည်။ ၎င်းတို့မှာ ခိုင်းစေသော အလုပ်သည် “စစ်တပ်၏ လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်ခြင်း” မရှိစေရ၊ ၎င်းအလုပ်သည် ပြည်သူများကို “စစ်ရေးကိစ္စများတွင် ပါဝင်ပတ်သက်စေခြင်း” မရှိစေရ၊ လုပ်အားပေးမှုသည် မိမိသဘောအရ လုပ်ဆောင်ခြင်းမျိုးဖြစ်ရန် လိုအပ်ပြီး နစ်နာကြေး ပေးရမည် တို့ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ပြင် ၁၉၄၉နှစ် ဂျနီဗာညီလာခံအရ အများပြည်သူဆိုင်ရာ ပုဒ်မ (၃)တွင် လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့တစ်ခုအနေနှင့် ပြည်သူများကို ထိန်းချုပ်ရာတွင် လူပီသစွာ ဆက်ဆံရမည်ဟု ပါဝင်သည်။

ILO ၏ အဖွဲ့ဝင်အနေနှင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် အတင်းအဓမ္မ® ခိုင်းစေမှုကို ပိတ်ပင်တားမြစ်ထားသည့် ILO ၏ အဓိက စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို လိုက်နာရမည် ဖြစ်သည်။ ILO ၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း နံပါတ် (၂၉) နှင့် (၁၀၅) တွင် “လူတစ်ဦးတစ်ယောက်မှ မိမိသဘောနှင့် လုပ်ဆောင်ရန် ကမ်းလှ

မ်းခြင်း မဟုတ်ဘဲ အပြစ်ပေးခံရမည်ကို ကြောက်ရွံ့ကာ ပြုလုပ်ပေးသည့် မည်သည့် အလုပ် (သို့မဟုတ်) ဝန်ဆောင်မှုကိုမဆို” တားမြစ်ထားသည်။

အမေရိကန်အစိုးရအနေနှင့် အတင်းအဓမ္မ ခိုင်းစေမှုအားလုံးကို လူကုန်ကူးမှုအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် လက်ရှိတွင် လူကုန်ကူးမှု တိုက်ဖျက်ရေး အစီအစဉ်အရ တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိ နိုင်ငံများကို အဆင့်သတ်မှတ်သည့် အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ ဌာနဆိုင်ရာ နှစ်စဉ် အစီရင်ခံစာတွင် အဆင့်(၂) ရှိ စောင့်ကြည့်ရမည့် စာရင်းတွင် ပါဝင်နေသည်။ လူကုန်ကူးမှု ပပျောက်ရေးအတွက် အခြေခံအကျဆုံး စံချိန်စံညွှန်းများကို မီရန် မစွမ်းဆောင်နိုင်သည့် အစိုးရများ၏ နိုင်ငံများသည် အဆင့်(၃) ရှိသည့် အဆင့်သတ်မှတ်ချက်ကို ရင်ဆိုင်ရမည်ဖြစ်ပြီး အကျိုးဆက်အနေနှင့် အမေရိကန်နိုင်ငံမှ ကုန်သွယ်မှု ပိတ်ပင်မည်ဖြစ်သည်။ လက်ရှိတွင် ထိုင်းနိုင်ငံသည် အဆင့်(၃) သတ်မှတ်ခြင်းခံရသည့် အရှေ့တောင်အာရှရှိ တစ်ခုတည်းသောနိုင်ငံ ဖြစ်သည်။

မြန်မာ့တပ်မတော်နှင့် ရခိုင်တပ်မတော်ကြား တိုက်ခိုက်မှုသည် ဧပြီလ ၂၀၁၅ တွင် စတင်ခဲ့ပြီး အကျိုးဆက်အနေနှင့် ဆယ်ချီသော ဒဏ်ရာရသူများနှင့် ရာချီသော ရွှေ့ပြောင်းရသူ ရခိုင်နှင့် ချင်း တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ ရှိသည်ဟု အစီရင်ခံထားသည်များ ရှိသည်။

၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သော ရခိုင်တပ်မတော်တွင် ခန့်မှန်းခြေ စစ်သား ၁၀၀၀ နှင့် ၂၀၀၀ ကြား ရှိသည်။ အငြင်းပွားစရာကောင်းသည့် “တစ်နိုင်ငံလုံး အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေး သဘောတူစာချုပ်”ချုပ်ဆိုရန် ဖိတ်ကြားခံရသည့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ (၁၅) ခုတွင် ရခိုင်တပ်မတော် မပါဝင်ခဲ့ပေ။ ထိုအဖွဲ့များမှ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ (၈)ခုသာ အောက်တိုဘာလ ၂၀၁၅ တွင် သဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆိုခဲ့သည်။

မြန်မာ့တပ်မတော်သည် ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှ စတင်ပြီး ရခိုင်ပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းရှိ ထောင်ချီသော ရိုဟင်ဂျာ လူမျိုးများကို ကလေးများ အပါအဝင် အတင်းအဓမ္မ ခိုင်းစေမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်ဟု အစီရင်ခံမှုများ ရှိသည်။ Fortify Rights အနေနှင့် မြန်မာ့တပ်မတော်မှ ၂၀၁၁ မှ စတင်ကာ ကချင်ပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းတွင် စစ်သားများမှ ရွာသားများကို မြေမြှုပ်မိုင်းများ ရှိသည့် နေရာများကို ဖြတ်သန်းစေကာ ၎င်းတို့အား လမ်းညွှန်ပေးခြင်း (သို့မဟုတ်) စစ်တိုက်ရာတွင် သုံးရန် ပစ္စည်းများ သယ်ယူခိုင်းခြင်း အစရှိသည့် အတင်းအဓမ္မ ခိုင်းစေမှုများကို မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။

“စစ်တပ်အနေနှင့် NLD အစိုးရနှင့် ILO အဖွဲ့အစည်းတို့နှင့် အနီးကပ် ပူးပေါင်းကာ အတင်းအဓမ္မ ခိုင်းစေမှုများကို အဆုံးသတ်ရန် ကြိုးစားလုပ်ဆောင်သင့်သည်” ဟု မက်သရူးစမစ်မှ ပြောကြားလိုက်သည်။ “အာဏာပိုင်များအနေနှင့် အပြစ်ကျူးလွန်သူများကို တရားစွဲခြင်းနှင့် အသက်ရှင်ကျန်နေသော အလုပ်သမားများကို ကာကွယ်ကာ နစ်နာကြေးပေးခြင်းများကို လုပ်ဆောင်ပြုရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။”

ထပ်မံသိလိုသည်များ ရှိပါက အောက်ပါတာဝန်ရှိသူများကို ဆက်သွယ်နိုင်ပါသည်။

Matthew Smith, Executive Director, Fortify Rights, +1.202.503.8032 (USA)
matthew.smith@fortifyrights.org; Twitter: @matthewsmith@FortifyRights

Amy Smith, Executive Director, Fortify Rights: +66 (0) 87-795-5454,
amy.smith@fortifyrights.org, Twitter: @AmyAlexSmith @FortifyRights